

Címjavaslat: **Teljesen újra kéne gondolnunk a karácsonyi ajándékozást**

Alcímjavaslat: **Így számolhatunk le a kényszerajándékozással.**

Átlagosan közel 40 ezer forintot költünk ajándékokra karácsonykor a Cofidis kutatása szerint, ami azért nem annyira kicsi összeg: durván a magyar átlagkereset hatoda. És hogy mire költjük el ezt a sok pénzt? Hát tipikusan szépségápolási cikkekre, illatszerekre, meg egy csomó haszontalan dologra, amikre igazából még csak véletlenül sincs szüksége a szerencsétlen megajándékozottnak. Hogy miért tesszük ezt? Mert kötelező. Mert hagyomány. Mert nagyon ciki lenne úgy beállítani a rokonokhoz, hogy nem viszünk semmit. Hát hogy nézne már ki, hogy ők egy gyönyörűen becsomagolt ajándékot nyújtanak át, mi pedig csak kényszeredetten mosolygunk?

A közgazdaságtudomány azt mondja, hogy nem tudjuk pontosan eltalálni a másik preferenciáit, ezért sokkal jobban tesszük, ha nem is próbálkozunk ilyesmivel, és szimplán csak pénzt adunk mindenkinek. Az a parfüm, kötött pulcsi és narancsos csoki valószínűleg olyan dolog, amit az illető soha nem vett volna meg magának. Ha netán mégis, akkor pedig most fölöslegesen kapott belőle még egyet. Nyilván, egy ilyen örült mikroökonómiai levezetéssel nem fog mindenki egyetérteni (és nem is kell), de gondoljuk csak végig a következőket.

Karácsonyi ajándék = holtteherveszteség

Az ajándékunk ára így köszönőviszonyban sincs azzal az értékkel, amit a megajándékozott társít hozzá. A két érték különbsége pedig nem más, mint a karácsonyi ajándékozás holttehervesztesége. Egy óriási összeg, ami szépen fellöki év végén a GDP-t, de igazából senkinek sem hoz érdemi hasznot. A legjobb, ami történhet, hogy az illető suttymban el tudja adni utólag a rokonoktól kapott csicsás óráját. Ha az pusztán a fiók mélyére kerül, akkor mindenki rosszul jár. Talán a kereskedőket kivéve.

Nyilvánbe kell látni, hogy erre a helyzetre még nincs optimális megoldás. Egészen biztosan nem venné ki túl jól magát, ha mindenkinek csak simán pénzt próbálnánk ajándékozni. Nem kreatív, nem személyes, és azt sugallja, hogy az utolsó pillanatban álltunk elő az ötlettel. Egyszóval a közgazdászok

remek ajánlásával azért jobb, ha vigyázunk. Talán a szülő-gyerek viszonyban még át lehet rá állni, de egy baráttal, barátnővel már veszélyes próbálkozás volna.

A többség pontosan ezen szociális kockázatok miatt nem mer szembeállni a karácsonyi status quóval. Túl nehéz harc volna elérni, hogy leálljunk az értelmetlen, kényszerajándékok vásárlásával, amivel mind a környezetünket, mind pedig a pénztárcánkat fölöslegesen terheljük. Nem beszélve a karácsonyi sorban állástól megőszülő hajunkról. Mi lehetne itt a kompromisszumos megoldás? Hogyan lehetne okosabban csinálni a karácsonyt?

Ajándékozunk okosan

Szerencsére nem teljesen reménytelen a helyzet. Maguk a kereskedők is jól ismerik a fenti dilemmát, ezért sok helyen már biztosítanak rá lehetőséget, hogy csak egy szép grafikával díszített vásárlási utalványt vegyünk. Ha már a legjobb dolgot, a pénzt nem adhatjuk, akkor adjuk a második legjobbat: a pénzhelyettesítőt. Egy vásárlási utalvánnyal lényegében pénzt adunk, de azért mégsem.

Senki sem vádolhat meg minket azzal, hogy elfelejtettünk ajándékot venni, hiszen ezek az ajándékkártyák tanúsítják, hogy igenis elmentünk egy boltba (vagy legalább a honlapjára) és költöttünk a pénzünkből. Attól a kockázattól persze nem szabadulunk meg, hogy esetleg az illető számára totálisan érdektelen boltba szól majd a kártya, de ezt leszámítva azért ez mégiscsak komoly előrelépés.

Nem csak azért, mert rengeteg időt spórolunk meg azzal, hogy a színes illatosítók közül nem kell kiválasztanunk a legkevésbé rondát. Hanem azért is, mert egy kellően nagy üzletben azért már tényleg van rá esély, hogy valami hasznosat is talál majd magának a megajándékozott rokonunk. Ráadásul ma már egyre több olyan formája is van az ajándékkártyáknak, amik a megszokott tárgyi dolgokon túlmutatnak: adhatunk tetszőleges szolgáltatást, utazást, vagy egyéb élményeket is.

Aki kellően óvatos, az persze előtte felméri, hogy a barátai hol szeretnek igazán vásárolni, amivel így remekül minimalizálható a karácsonyi holtteherveszteség. Nagyon valószínű, hogy ezzel a modellel a

többség sokkal jobban járna, de azért persze ne felejtjük el, hogy egy-egy személyes tárgyi ajándéknak még szentimentális értéke is lehet. Ha nagyon jól ismerjük a szeretteinket, tudjuk, hogy éppen egy pamacsos táskát szeretnének, majd pedig ezt tőlünk kapják, akkor annak az értéke akár túl is mutathat az árcédulán. De mi, férfiak, jól tudjuk, hogy ennek a kitalálása nem éppen egyszerű. Mi talán jobban tesszük, ha a távolabbi ismerősöknél ajándékkártyákkal próbálkozunk. Elsősorban szemléletváltásra van szükség, vagy egy-egy bátor kezdeményezésre. Persze ha nagyon erőltetett mosolyokat látunk majd a fa körül, akkor azért gondoljuk újra a dolgot.